

Ghidul privind riscul propriu și evaluarea solvabilității

Ghidul privind riscul propriu și evaluarea solvabilității

1. Introducere

- 1.1. Conform articolului 16 din Regulamentul (UE) Nr. 1094/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (denumit în continuare „Regulamentul EIOPA”)¹, EIOPA emite prezentul ghid adresat autorităților de supraveghere cu privire la modul de a proceda la aplicarea Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și reasigurare (denumită în continuare „Solvabilitate II”)².
- 1.2. Prezentul ghid se bazează pe articolele 41, 44, 45 și pe articolul 246 din Solvabilitate II și pe articolele 262 și 306 din Regulamentul delegat (UE) 2015/35 al Comisiei din 10 octombrie 2014 de completare a Directivei 2009/138/CE (denumit în continuare „Regulamentul delegat 2015/35 al Comisiei”)³.
- 1.3. Ghidul se axează mai degrabă pe ceea ce va trebui să se realizeze prin această evaluare decât pe modul în care trebuie efectuată. De exemplu, întrucât evaluarea necesităților generale de solvabilitate reprezintă viziunea pe întreprinderii asupra profilului său de risc, precum și asupra capitalului și altor mijloace necesare pentru abordarea acestor riscuri, întreprinderea este cea care decide modul de realizare a acestei evaluări, având în vedere natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente activității sale.
- 1.4. EIOPA recunoaște și sprijină progresele și realizările, atât la scară globală, cât și la nivel național în afara Uniunii Europene, privind stabilirea standardelor ORSA dintr-o viziune prospectivă.
- 1.5. Cu toate acestea, EIOPA nu se așteaptă ca autoritățile de supraveghere din statele terțe să aplice acest ghid. Totuși, ghidul este supus analizei de echivalență. Când fac referire la structuri de grup sau la nivelul grupului, ghidul se aplică numai grupurilor din cadrul Spațiului Economic European (denumit în continuare „SEE”). Prezentul ghid se aplică sucursalelor stabilite în Uniunea Europeană și care aparțin întreprinderilor de asigurare sau reasigurare având sediul principal situat în țările lor și desfășurând activitățile menționate la articolul 2 alineatul (1) primul paragraf din Solvabilitate II.
- 1.6. Este esențial ca organul administrativ, de conducere sau de control (AMSB - *administrative, management or supervisory body*) al întreprinderii să cunoască toate riscurile semnificative cu care se confruntă întreprinderea, indiferent dacă acestea sunt reflectate în calculul SCR și dacă sunt cuantificabile sau nu. De asemenea, este esențial ca AMSB să își asume un rol activ în evaluarea prospectivă a riscurilor proprii, coordonând procesul și verificându-i rezultatele.

¹ JO L 331, 15.12.2010, p. 48–83.

² JO L 335, 17.12.2009, p.1-155.

³ JO L 12, 17.1.2015, p. 1.

- 1.7. În cazul în care un grup dorește să solicite realizarea evaluării (ORSA) conform articolului 245 alineatul (4) al treilea paragraf din Solvabilitate II, este nevoie de o mare uniformitate în procese în întregul grup.
- 1.8. Ghidul se aplică întreprinderilor atât la nivel individual, cât și la nivel de grup. În plus, ghidul abordează aspectele relevante specifice grupului, evidențiate în evaluarea prospectivă a riscurilor proprii, ținând seama în special de riscurile specifice grupului sau de cele care ar putea fi mai puțin relevante la nivel individual decât la nivel de grup.
- 1.9. Orientările relevante pentru întreprinderi la nivel individual se aplică, *mutatis mutandis*, în evaluarea prospectivă, la nivel de grup, a riscurilor proprii. În plus, grupurile trebuie să ia în considerare ghidurile specifice care le sunt adresate.
- 1.10. În sensul prezentului ghid, au fost elaborate următoarele definiții:
- „nivel de grup” înseamnă entitatea economică având un caracter coerent (vedere de ansamblu), care cuprinde toate entitățile grupului, așa cum se menționează în ghidul privind sistemul de guvernanță;
 - „grup ORSA”: înseamnă evaluarea prospectivă a riscurilor proprii realizată la nivelul grupului;
 - „document ORSA unic” înseamnă un singur document (raportul de supraveghere al ORSA) ce cuprinde evaluarea realizată la nivelul grupului și la nivelul unor filiale din cadrul grupului la aceeași dată și în aceeași perioadă de raportare, după obținerea acordului de supraveghere, conform articolului 246 alineatul (4) al treilea paragraf din Solvabilitate II.
- 1.11. Termenii care nu sunt definiți în prezentul Ghid au sensul definit în actele juridice menționate în introducere.
- 1.12. Ghidul se aplică de la 1 ianuarie 2016.

Orientarea 1 – Abordarea generală

- 1.13. Întreprinderea ar trebui să dezvolte pentru ORSA procese cu tehnici adecvate și corecte, adaptate la structura organizatorică și la sistemul său de gestionare a riscurilor, ținând seama de natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente activității.

Orientarea 2 – Rolul Organului administrativ, de conducere sau de supraveghere (OACS)

- 1.14. OACS ar trebui să participe în mod activ la ORSA, inclusiv prin coordonarea procesului de evaluare și prin testarea rezultatelor.

Orientarea 3 – Documentația

- 1.15. Întreprinderea ar trebui să dispună de cel puțin următoarele documente referitoare la ORSA:
- a) politica privind ORSA;
 - b) evidențele fiecărei ORSA;

- c) un raport intern cu privire la fiecare ORSA;
- d) un raport către supraveghetor privind ORSA.

Orientarea 4 – Politica privind ORSA

1.16. OACS al întreprinderii ar trebui să aprobe politica privind ORSA. Această politică trebuie să cuprindă cel puțin următoarele:

- a) o descriere a proceselor și procedurilor instituite pentru efectuarea evaluării prospective a riscurilor proprii;
- b) o analiză a legăturii dintre profilul de risc, limitele toleranței la risc aprobate și necesitățile generale de solvabilitate;
- c) metodele și metodologiile, inclusiv informații despre:
 - (i) modul și frecvența cu care sunt efectuate testele de stres, analizele de sensibilitate, testele de faliment sau alte analize relevante;
 - (ii) standardele privind calitatea datelor;
 - (iii) frecvența evaluării propriu-zise și justificarea caracterului adecvat al acesteia, ținând seama în special de profilul de risc al întreprinderii și de volatilitatea necesităților sale generale de solvabilitate raportate la poziția sa de capital;
 - (iv) calendarul prevăzut pentru efectuarea evaluării prospective a riscurilor proprii și situațiile care determină necesitatea unei astfel de evaluări în afara calendarului obișnuit.

Orientarea 5 – Înregistrarea fiecărei evaluări ORSA

1.17. Întreprinderea ar trebui să demonstreze și să documenteze fiecare evaluare ORSA și rezultatele acesteia.

Orientarea 6 – Raportul intern privind evaluarea ORSA

1.18. Întreprinderea ar trebui să comunice întregului personal implicat cel puțin rezultatele și concluziile privind ORSA, imediat ce procedura și rezultatele au fost aprobate de către OACS.

Orientarea 7 – Evaluarea necesităților generale de solvabilitate

1.19. Întreprinderea ar trebui să furnizeze o cuantificare a nevoilor de capital și o descriere a altor mijloace necesare pentru a aborda toate riscurile esențiale, indiferent dacă acele riscuri sunt cuantificabile sau nu.

1.20. Întreprinderea ar trebui să supună riscurile semnificative identificate unei game suficient de largi de teste de stres sau de analize ale scenariilor, astfel încât să ofere un fundament adecvat pentru evaluarea necesităților generale de solvabilitate.

Orientarea 8 – Abordarea prospectivă a necesităților globale de solvabilitate

1.21. Întreprinderea ar trebui să se asigure că evaluarea proprie a necesităților generale de solvabilitate este prospectivă, pe termen mediu sau lung, după caz.

Orientarea 9 – Evaluarea și recunoașterea necesităților generale de solvabilitate

1.22. Întreprinderea ar trebui, în cazul în care utilizează, în scopul evaluării necesităților generale de solvabilitate, metode de evaluare și recunoaștere diferite față de cele prevăzute în Directiva Solvabilitate II, să explice modul în care utilizarea acestor metode de evaluare și recunoaștere diferite determină o mai bună luare în considerare a profilului de risc specific, a limitelor de toleranță la risc aprobate și a strategiei de afaceri a întreprinderii, în același timp fiind respectată și cerința privind gestionarea corectă și prudentă a întreprinderii.

1.23. Întreprinderea ar trebui să estimeze, din punct de vedere cantitativ, impactul asupra evaluării necesităților generale de solvabilitate al diferitelor metode de evaluare și recunoaștere în acele cazuri în care acestea diferă de cele din Solvabilitate II și sunt utilizate din 2015 pentru evaluarea necesităților globale de capital.

Orientarea 10 – Conformitatea continuă cu cerințele legale de capital

1.24. Întreprinderea ar trebui să analizeze dacă respectă în mod continuu cerințele reglementare în materie de capital din Solvabilitate II și, în cadrul acestei evaluări, ar trebui să includă cel puțin:

- a) posibile schimbări semnificative ale profilului de risc în viitor;
- b) cantitatea și calitatea fondurilor proprii pe toată perioada de planificare a activității întreprinderii;
- c) structura pe ranguri a fondurilor proprii și modul în care aceasta se poate modifica în cursul perioadei de planificare a activității întreprinderii ca urmare a răscumpărării, rambursării sau a maturității lor.

Orientarea 11 – Conformitatea continuă cu provizioanele tehnice

1.25. Întreprinderea ar trebui să solicite funcția actuarială a întreprinderii pentru a:

- a) furniza informații referitoare la respectarea în mod continuu de către întreprindere a cerințelor privind calculul provizioanelor tehnice;
- b) identifica riscurile potențiale ce decurg din incertitudinile aferente acestui calcul.

Orientarea 12 – Abateri de la ipotezele care stau la baza calculului SCR

1.26. Întreprinderea ar trebui să evalueze dacă profilul său de risc se abate de la ipotezele care stau la baza calculului SCR și dacă aceste abateri sunt semnificative. Întreprinderea poate, ca primă măsură, să realizeze o analiză

calitativă și dacă din aceasta reiese că abaterea nu este semnificativă, atunci nu este necesară o evaluare cantitativă.

Orientarea 13 – Legătura cu procesul de management strategic și cadrul decizional

- 1.27. Întreprinderea ar trebui să țină seama de rezultatele ORSA și de informațiile obținute în cursul procesului acestei evaluări, cel puțin pentru:
- a) managementul capitalului;
 - b) planificarea activităților;
 - c) elaborarea și dezvoltarea produselor.

Orientarea 14 – Frecvența

- 1.28. Întreprinderea ar trebui să efectueze, cel puțin o dată pe an, evaluarea ORSA.

Orientarea 15 – Domeniul de aplicare al evaluării ORSA la nivel de grup

- 1.29. Întreprinderea de asigurare sau reasigurare participantă, societatea holding de asigurare sau societatea holding financiară mixtă ar trebui să planifice evaluarea ORSA a grupului astfel încât să reflecte natura structurii grupului și profilul său de risc. Acestea ar trebui să cuprindă în evaluarea ORSA a grupului riscurile esențiale provenite de la toate entitățile ce fac parte din grup.

Orientarea 16 – Raportarea către autoritățile de supraveghere

- 1.30. Întreprinderea de asigurare sau reasigurare participantă, societatea holding de asigurare sau societatea holding financiară mixtă ar trebui să trimită supraveghetorului grupului raportul ORSA de supraveghere a grupului. Documentul trimis supraveghetorului grupului cu rezultatul evaluării ORSA a grupului ar trebui să fie redactat în aceeași limbă ca și Rapoartele de supraveghere periodice ale grupului.
- 1.31. Dacă a fost pregătit un document ORSA unic, întreprinderea de asigurare sau reasigurare participantă, societatea holding de asigurare sau societatea holding financiară mixtă ar trebui să se asigure că, la solicitarea unui membru sau a unui nou membru al colegiului, acestuia i se va pune la dispoziție, în timp util, o traducere în limba oficială a statului membru respectiv a acelor informații din evaluarea ORSA care au legătură cu întreprinderea respectivă.

Orientarea 17 – Particularitățile grupului în funcție de nevoile globale de solvabilitate

- 1.32. Întreprinderea de asigurare sau reasigurare participantă, societatea holding de asigurare sau societatea holding financiară mixtă ar trebui să evalueze impactul tuturor riscurilor specifice grupului și interdependențele din interiorul grupului, precum și impactul acestor riscuri și interdependențe asupra necesităților generale de solvabilitate. Aceștia ar trebui să ia în considerare caracterul specific al grupului și faptul că unele riscuri se pot intensifica la nivelul grupului.
- 1.33. În conformitate cu Orientarea 5 privind înregistrarea fiecărei evaluări ORSA, întreprinderea de asigurare sau reasigurare participantă, societatea holding de

asigurare sau societatea holding financiară mixtă ar trebui să includă în evaluarea ORSA a grupului cel puțin o descriere a modului în care au fost luați în considerare următorii factori pentru evaluarea nevoilor globale de solvabilitate:

- a) identificarea surselor de capital posibile din cadrul grupului și identificarea eventualelor nevoi de capital suplimentar;
- b) evaluarea disponibilității, transferabilității sau fungibilității capitalului;
- c) trimiteri la orice transfer de capital care se intenționează a fi efectuat în interiorul grupului și care ar putea avea un impact semnificativ asupra oricărei entități a grupului, precum și consecințele acestuia;
- d) alinierea strategiilor individuale la cele stabilite la nivelul grupului;
- e) riscurile specifice la care grupul ar putea fi expus.

Orientarea 18 - Particularitățile grupului în funcție de respectarea în mod continuu a cerințelor reglementare în materie de capital

1.34. În conformitate cu Orientarea 5 privind înregistrarea fiecărei evaluări ORSA, întreprinderea de asigurare sau reasigurare participantă, societatea holding de asigurare sau societatea holding financiară mixtă ar trebui să includă în înregistrarea evaluării ORSA a grupului cel puțin o descriere a modului în care au fost luați în considerare următorii factori pentru evaluarea respectării în mod continuu a cerințelor reglementare:

- a) identificarea surselor de fonduri proprii în interiorul grupului și dacă este cazul să fie nevoie de fonduri proprii suplimentare;
- b) evaluarea disponibilității, transferabilității sau fungibilității fondurilor proprii;
- c) trimiteri la orice transfer de fonduri proprii care se intenționează a fi efectuat în interiorul grupului și care ar putea avea un impact semnificativ asupra oricărei entități a grupului, precum și consecințele acestuia;
- d) alinierea strategiilor individuale la cele stabilite la nivelul grupului;
- e) riscurile specifice la care grupul ar putea fi expus.

Orientarea 19 – Cerințe specifice privind evaluarea ORSA

1.35. În cazul solicitării de efectuare a evaluării ORSA în conformitate cu articolul 246 alineatul (4) al treilea paragraf din Solvabilitate II, întreprinderea de asigurare sau reasigurare participantă, societatea holding de asigurare sau societatea holding financiară mixtă ar trebui să pună la dispoziția supraveghetorului grupului:

- a) o listă cu întreprinderile pentru care documentul ORSA unic, care cuprinde motivul alegerii făcute, include evaluările individuale prevăzute la articolul 45 din Solvabilitate II;
- b) o descriere a modului în care cerințele de guvernare sunt respectate la nivelul acestor întreprinderi și, în mod special, a modului în care OACS

(organele administrative, de management și supraveghere) ale filialelor sunt implicate în procesul de evaluare și în aprobarea rezultatului;

- c) o descriere a modului în care este organizat documentul ORSA unic pentru a permite supraveghetorului grupului să separe evaluările individuale pentru ceilalți supraveghetori din colegiu;
- d) acolo unde este nevoie, o mențiune specifică referitoare la traducerile necesare, cu atenție specială acordată termenului și conținutului.

Orientarea 20 – Integrarea întreprinderilor de asigurare și de reasigurare afiliate din țările terțe

1.36. La evaluarea nevoilor globale de solvabilitate ale grupului, întreprinderea de asigurare sau reasigurare participantă, societatea holding de asigurare sau societatea holding financiară mixtă ar trebui să includă riscurile activității în țările terțe în mod consecvent, la fel cum o face pentru activitatea din Spațiul Economic European, acordând o atenție specială evaluării transferabilității și fungibilității capitalului.

Norme privind conformitatea și raportarea

1.37. Acest document conține orientări emise în conformitate cu articolul 16 din Regulamentul EIOPA. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul EIOPA, autoritățile competente și instituțiile financiare depun toate eforturile pentru a respecta ghidul și recomandările.

1.38. Autoritățile competente care respectă sau intenționează să respecte acest ghid trebuie să îl integreze în mod adecvat în cadrul lor de reglementare sau de supraveghere .

1.39. Autoritățile competente transmit către EIOPA confirmarea respectării sau a intenției de a respecta prezentul ghid, expunând motivele neconformității, în termen de două luni de la publicarea versiunilor traduse.

1.40. În lipsa unui răspuns până la împlinirea acestui termen, se va considera că autoritățile competente nu respectă cerințele de raportare și se vor raporta ca atare.

Dispoziții finale referitoare la revizuri

1.41. Prezentul ghid va fi supus revizuirii EIOPA.